

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/15/976

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspeksiooni vaneminspektor Helina-Aleksandra Lettens
Otsuse tegemise aeg ja koht	06.07.2015 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	22.05.2015
Teabevaldaja	Tallinna Vangla, adress: Magasini 35, 10138 Tallinn e-posti address: talv.info@just.ee
Vaide esitaja	vandeadvokaat Denis Piskunov, Advokaadibüroo Magnusson OÜ e-posti address: menetus@magnussonlaw.com

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lõigete 1 - 3 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

1. **jätta vaie rahuldamata;**
2. **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspeksioonis registreeriti Advokaadibüroo Magnusson OÜ vandeadvokaat Denis Piskunovi vaie Tallinna Vangla tegevuse peale teabenõudele vastamisel.

Vaide kohaselt esitas Denis Piskunov 13.05.2015 Tallinna Vanglale teabenõude, milles palus edastada andmed xxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxx ja xxxxxxxxxxxxxx Tallinna Vanglas paiknemise kohta.

Täpsemalt palus Denis Piskunov väljastada ülalnimetatud isikute paiknemise kohta (kambri number, kambri viibinud isikute arv, kambri pindala WC- pindala arvesse võttes ja arvesse võtmata, kambri pindala isiku kohta WC-pindala arvesse võttes ja arvesse võtmata) järgmistel perioodidel:

1. xxxxxxxxxxxx 05.09.2011-08.08.2012
2. xxxxxxxxxxxx 29.04.2014-13.05.2015
3. xxxxxxxxxxxx 29.10.2012-21.06.2013
4. xxxxxxxxxxxx 01.03.2011 – 14.05.2014
5. xxxxxxxxxxxx 30.09.2013 – 13.05.2015
6. xxxxxxxxxxxx 13.06.2011 – 13.05.2015.

Vaide kohaselt keeldus Tallinna Vangla 21.05.2015 teabe väljastamisest. Vaides on märgitud, et vangla teabenõude rahuldamata jätmisel tuginenud vaid AvTS § 23 lg 2 punktile 3 ja ei ole välja toonud asjaolu, et käsitleb esitatud teabenõuet selgitustaotlusena, millele vastatakse seadusega ette nähtud korras.

Andmekaitse Inspeksioon koostas Tallinna Vanglale järelepärimise, milles palus selgitada vaides toodud asjaolusid.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide/kaebuse esitaja on vandeadvokaat ja xxxxxxxx, xxxxxxxx, xxxxxxxx, xxxxxxxx, xxxxxxxx ja xxxxxxxx esindaja. Vaide/kaebuse esitaja esitas 13.05.2015 Tallinna Vanglale teabenõude, milles palus edastada andmed esindatavate Tallinna Vanglas paiknemise kohta teabenõudes märgitud perioodidel. Vaide/kaebuse esitaja soovis andmete esitamist selliselt, et oleks kajastatud kambri number, kambri viibinud isikute arv, kambri pindala WC pindala arvesse võttes ja arvesse võtmata, kambri pindala isiku kohta WC pindala arvesse võttes ja arvesse võtmata (vt lisa 1).

Tallinna Vangla keeldus 21.05.2015 teabe väljastamisest ja tugines oma keeldumisel ATS § 23 lg 2 p 3 (vt lisa 2). Tallinna Vangla on seisukohal, et Tallinna Vanglal puudub teave soovitud kujul ja seega ei ole võimalik teabenõuet täita. Vaide/kaebuse esitaja ei nõustu Tallinna Vangla järeldusega, et teabe väljastamine on võimatu.

Vaide/kaebuse esitaja esitas teabenõude selleks, et koguda tõendeid kahju hüvitamise taotluste esitamiseks Tallinna Vanglale ning hinnata kahju hüvitamise taotluse esitamise perspektiivikust. Tallinna Vangla on oma vastuses möönnud, et kohtu nõudmisel esitatakse nõutud teave igal juhul. Seega ei ole tegemist teabenõudega, mis tingiks teabevaldaja töökorralduse muutmist.

Vaide/kaebuse esitaja juhib tähelepanu ka sellele, et Tallinna Vangla vastas teabenõudele hilinenult. Vaide/kaebuse esitaja esitas teabenõude 13.05.2015, mis registreeriti samal päeval. Järelikult hakkas ATS § 18 lg 1 sätestatud tähtaeg ATS § 18 lg 3 tulenevalt kulgema 14.05.2015 ja möödus 20.05.2015.

Tallinna Vangla on välja toonud ka ATS § 23 lg 2 p 5, mille kohaselt võib teabenõude täitmisest keelduda, kui selleks tuleb teavet täiendavalt süstematiseerida ja analüüsida ning selle alusel on vaja uus teave dokumenteerida. Selline teabenõue loetakse selgitustaotluseks ja sellele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seadusega ettenähtud korras. Käesoleval juhul on Tallinna Vangla tuginenud teabenõude rahuldamata jätmisel vaid ATS § 23 lg 2 p 3 ja ei ole välja toonud, et käsitleb esitatud teabenõuet kui selgitustaotlust, millele on kohustatud vastama seadusega ette nähtud korras. Veelgi enam – taotlevat teavet ei ole vaja analüüsida ega süstematiseerida, keeldumist õigustavaid asjaolusid antud asjas ei esine.

Eeltoodust tulenevalt leiab vaide/kaebuse esitaja, et teabe väljastamata jätmine on vastuolus avaliku teabe seadusega.

Vaide/kaebuse esitaja taotleb teabenõude täitmist, s.o. andmete esitamist. Vaide/kaebuse esitaja kinnitab käesolevaga, et vaieldavas asjas ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastuseks järelepärimisele selgitame järgmist.

13.05.2015 esitas vandeadvokaat Denis Piskunov Tallinna Vanglale teabenõude, milles soovis xxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxx ja xxxxxxxxxxx Tallinna Vanglas paiknemise kohta andmeid teabenõudes märgitud perioodide kohta. Andmeid sooviti selliselt, et oleks kajastatud kambri number, kambri viibinud isikute arv, kambri pindala WC pindala arvesse võttes ja arvesse võtmata, kambri pindala isiku kohta WC pindala arvesse võttes ja arvesse võtmata.

Tallinna Vangla keeldus 21.05.2015 avaliku teabe seaduse (AvTS) § 23 lg 2 punkti 3 alusel D. Piskunovi teabenõuet täitmast. Tallinna Vangla küll viitas 21.05.2015 vastuses AvTS § 23 lg 2 punktile 5, kuid ei ole käsitletud D. Piskunovi 13.05.2015 teabenõuet selgitustaotlusena. Vastavalt AvTS § 23 lg 2 punktis 5 sätestatule pidanuks vangla teabenõude selgitustaotluseks lugemise korral D. Piskunovile vastama vastavalt märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivsele pöördumise esitamise seaduses sätestatud korras, kuid Tallinna Vanglal ei väljastanuks ka selgitustaotlusele vastamiseks ettenähtud tähtaja jooksul D. Piskunovile tema poolt nõutud teavet.

Vandeadvokaat D. Piskunov on esindajaks paljudele isikutele, kes on viibinud või viibivad Tallinna Vanglas ja on esitanud Tallinna Vangale mittevarelise kahju hüvitamise nõude ebapiisava kambripinnaga seonduvalt. Kohtumenetlusele on käesolevaks ajaks jõudnud ca 245 kaebust. Kuna kambripinna vaidluste lahendamiseks on halduskohtutele vajalik teada pörandapinna suurust, mis oli vaidlusalusel perioodil kaebajale tagatud, nõuab kohus Tallinna Vanglalt tabeleid, kus oleks kajastatud kambri number, kambri viibinud isikute arv, kambri pindala WC-ga, kambri pindala WC-ta ning pindala ühe isiku kohta koos WC-ga ja ilma WC-ta. Isikute esindajana on D. Piskunovile teada, et Tallinna Vangla on kohustatud sellise informatsiooni kohtutele väljastama.

Teavet kujul, mida nõuavad halduskohtud ja nõuab D. Piskunov, Tallinna Vanglal ei ole. Tallinna Vanglal tuleb esmalt teavet koguda ja siis seda töödelda. Riiklikus kinnipeetavate, karistusjärgselt kinnipeetavate, arestialuste ja vahistatute registris kajastatakse andmed kinnipeetava kohta. Selleks, et teada saada, mitu kinnipeetavat oli konkreetsel ajavahemikul igal päeval kambri, tuleb Tallinna Vanglal esitada Registrate ja Infosüsteemide Keskusele (RIK) kirjalik päring. Saanud RIK-ilt teada ajaperioodi, kambri numbri ja kinnipeetavate arvu kambri iga päeva kohta, tuleb vanglal käsitsi tabelisse kanda iga kambri pindala koos WC-ga ja ilma WC-ta ning seejärel arvutada pörandapind iga isiku kohta koos WC-ga ja ilma WC-ta. Arvestades, et vaidlusalune periood võib olla mitmeid aastaid ja kinnipeetav võib olla paiknenud väga paljudes erinevates kambrites, on ühe isiku kohta nõutava teabe kokku panemine aeganõudev ning arvestades menetluste arvu on kogu protsess teabe kogumiseks ja töötlemiseks väga ressursimahukas. Eeltoodust lähtuvalt viitas Tallinna Vangla 21.05.2015 vastuses AvTS § § 23 lg 2 punktile 5.

Vastavalt halduskohtumenetluse seaduses § 57 sätestatule on halduskohtul õigus menetlusosaliselt teavet nõuda ja menetlusosalisel on kohustus see teave väljastada. Kohtumenetluste raames koguvad ja töötlevad nõutavat teavet Tallinna Vangla juristid. Isikute kaebusi, kelle kohta D. Piskunov teavet nõudis, ei ole halduskohus menetlusele võtnud ja vangla ei ole vajalikku teavet veel kogunud ja töödeldud. Teabe puudumine ei takista D. Piskunovil halduskohtusse kaebuste esitamist. Tallinna Vangla jättis D. Piskunovi nõude täitmata AvTS § 23 lg 2 punkti 3 alusel, mille kohaselt võib teabevaldaja teabenõude täitmisest keelduda kui teabenõude täitmine nõuab taotletava teabe suure mahu tõttu

teabevaldaja töökorralduse muutmist, takistab talle pandud avalike ülesannete täitmist või nõuab põhjendamatult suuri kulutusi. Ei ole iseenesest välistatud, et vanglal tuleb mingisugusel ajahetkel halduskohtu nõudel ka D. Piskunovi poolt nimetatud isikute kohta teave koguda ja kohtule väljastada, kuid seda siis perioodide osas, mis on halduskohtu poolt menetlusse võetud. Sellisel juhul väljastatakse menetluse raames teave ka D. Piskunovile, kui ta on kaebajate esindaja ka kohtumenetluses.

Leiame, et D. Piskunovile 13.05.2015 teabenõudes nõutud teabe väljastamata jätmise AvTS § 23 lg 2 punkti 3 alusel on olnud õiguspärane ja palume jätta D. Piskunovi vaie rahuldamata.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

AvTS § 3 lõike 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.

Demokraatliku riigikorralduse tagamiseks ning avaliku huvi ja igapäevaste õiguste, vabaduste ja kohustuste täitmise võimaldamiseks on teabevaldajad kohustatud tagama juurdepääsu nende valduses olevale teabele seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

Teabenõue puudutab asutuses olemas oleva dokumendi või muu teabe (nii paberil kui digitaalkujul) väljastamist. Teabenõudega võib välja küsida näiteks terve dokumendi sisu või ka üksnes selle väljavõtteid, samuti väljavõtteid mõnest andmekogust.

Avaliku teabe seadust ei kohaldata märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduses sätestatud korras märgukirjadele ja selgitustaotlustele vastamisele, kui vastamine eeldab jäädvustatud teabe analüüsimist, sünteesimist või täiendava teabe kogumist ja dokumenteerimist.

Tulenevalt AvTS § 23 lg 2 punktist 3 on teabevaldajal õigus keelduda teabenõude täitmisest, kui teabenõude täitmine nõuab taotletava teabe suure mahu tõttu teabevaldaja töökorralduse muutmist, takistab talle pandud avalike ülesannete täitmist või nõuab põhjendamatult suuri kulutusi. Kuna Tallinna Vangla on teabenõude rahuldamata jätmisel lähtunud üksnes ülalnimetatud sättest, siis ei olegi tal kohustust käsitleda esitatud teabenõuet selgitustaotlusena, millele ta on kohustatud vastama seaduses ettenähtud korras.

Inspektsioon on seisukohal, et AvTS § 23 lg 2 punktis 3 toodu puhul ei ole tegemist universaalse keeldumise alusega, vaid igal üksikjuhtumil tuleb muutusi, takistusi ja kulukust hinnata. Keeldumise aluse hindamisel tuleb lähtuda mitte väljastatava teabe hulgast, vaid teabe mahust, mis tuleb läbi töötada, üle vaadata ja süstematiseerida selleks, et teabenõudele vastata.

Antud juhul on vangla selgitanud, et kambrite, kambris viibivate kinnipeetavate arvu, kambri pindala koos WC-ga ja ilma WC-ta käsitsi tabelisse kandmine ning hiljem põrandapinna väljaarvutamine iga isiku kohta koos WC-ga ja ilma WC-ta on aeganõudev ja ressursimahukas töö. Inspektsiooni hinnangul on vangla poolne keeldumine igati põhjendatud, kui võtta arvesse ka asjaolu, et teabenõudes küsitud ajavahemikud on pikad ja kõnealused kinnipeetavad on paiknenud erinevates kambrites.

Kokkuvõtvalt leiab Andmekaitse Inspektsioon, et kõnealuse teabenõude täitmine võib selle suure mahu tõttu takistada ka vanglale pandud avalike ülesannete täitmist, milleks on siiski kinnipeetavate ja vahistatute kinnipidamise ja kriminaalhoolduse korraldamine ning neile eluks vajaliku tagamine.

/allkirjastatud digitaalselt/

Helina-Aleksandra Lettens
vaneminspektor
peadirektori volitusel